

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOȘINCAT
 Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
 Editură Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

MIHAI EMINESCU ÎN CURTEA BISERICII „USPENIA” DIN BOTOȘANI¹

Gabriela Lopez-Cobena

Biserica Uspenia datează din 1552 și este ctitorie a Elenei Rareș, soția domnitorului Petru

Statuia lui Eminescu la vremea florilor de tei

Rareș. În 1872, în clopotnița acesteia, s-a instalat primul ceas public din Botoșani. La 21 ianuarie 1850 preotul protopop **Ion Stamate oficiază taina sfântului botez pentru Mihai Eminescu.** Familia Eminovici locuia atunci într-o casă foarte aproape de biserică și îl avea ca duhovnic pe acest părinte. În anul 1925 Nicolae Iorga duce la Academia română 21 de documente mai vechi precum și registrul în care sunt consemnate data nașterii poetului și data botezului său.

Mulți ani biserica a avut statut de catedrală. A trecut prin diverse incendii, vandalizări și numeroase renovări. Ultima renovare majoră atât a exteriorului cât și a interiorului a avut loc între anii 1989 - 1995, când paroh al bisericii era părintele Popa Mihai, cel care a și coordonat lucrările de restaurare pe durata celor peste patru ani. Citez cuvintele părintelui: „Am fost numit ca să mă ocup în mod special de aceste lucrări. Atunci s-a consolidat și fundația bisericii. Biserica era în situație critică, nimeni nu voia să se implice. Lucrările de subzidire și reconstrucție au fost coordonate de profesorul Mircea Crișan de la Facultatea de Construcții din București, șeful catedrei având ca specialitate

Rezistența

¹ Articol apărut în Luceafărul 24 iunie 2022

materialelor. La aceste ample lucrări de reconstrucție am avut nevoie și de arhitectul șef al orașului. Așa l-am cunoscut pe domnul arhitect Cezar Rebenciuc cu care am colaborat foarte bine.

Pe tot cuprinsul său, zidul bisericii era format dintr-unul exterior și unul interior, mijlocul dintre ele care se tasase a fost umplut cu lapte de ciment. Acesta a fost pompat continuu, timp de două săptămâni. Bani pentru reconstrucție s-au strâns din toată țara. Ministerul Cultelor a participat cu 360.000 lei. A fost schimbat complet acoperișul. S-au îndepărtat urmele de pictură iar profesorul Petre Achițenei s-a ocupat de pictarea întregii biserici. Fiul său, Ionuț Achițenei a realizat integral restaurarea catapetesmei.

Sfințirea bisericii „Uspenia” a avut loc în anul 1996 cu participarea Înalt preasfințitului Calinic Botoșăneanul, pe atunci episcop vicar la Iași. Eu îmi doream o statuie a lui Eminescu și la biserica unde poetul fusese botezat. Primul demers a fost acela de a aduce bustul lui Eminescu de la Draxini, aflat în curtea scriitorului Constantin Draxini.

Sculptura era făcută de Dumitru Gugoasă, fratele lui Constantin Draxini, care era și pictor și sculptor. Statuia este amplasată în curtea bisericii. Bustul era totuși prea mic pentru a se încadra armonios în ansamblul arhitectural.”

La revoluția din 1989 părintele Mihai Popa, parohul de atunci al acestei biserici îi împărtășește domnului Valentin Coșoreanu, scriitor botoșănean și director al Muzeului „Mihai Eminescu” de la Ipotești, intenția schimbării statuii cu ceva mai deosebit. Iar acesta, entuziasmat de idee, se implică, se interesează la Ministerul culturii de posibilități și află de sculptura lui Oscar Han. În privința sculptorului părerile sunt împărțite: unii consideră că statuia îi aparține într-adevăr lui Oscar Han, alții că ar aparține unor studenți ai profesorului Han care au lucrat sub supravegherea lui, dar că amprenta maestrului este clară.

„Statuia fusese amplasată pe vremea lui Ceaușescu în București, la Universitate. O delegație japoneză este însoțită în vizită la București de prima doamnă a țării, Elena Ceaușescu, iar când aceasta ajunge la Universitate, spune: „Dar cu statuia aceasta ce este aici? Să dispară.” Statuia lui Eminescu este mutată la Muzeul Satului. La o altă vizită făcută ani mai târziu la acest muzeu, Elena Ceaușescu se reîntâlnește cu aceeași statuie și își exprimă aceeași nemulțumire. „Am spus să dispară.” Astfel că ea ajunge în spatele unor boschete, unde o și găsește revoluția.

Într-o zi, vine și vestea cea bună. „Părinte Mihai, rezolvăm. Mergem la București să aducem un Oskar Han. Statuia are câteva tone, este nevoie să asigurăm transportul.” Valentin Coșoreanu însoțit de arhitectul orașului, Cezar Rebenciuc și părintele Mihai pleacă la București și intră în audiență la Cristian Moiescu, ministru al culturii, sau secretar de stat, nu îmi mai amintesc exact ce funcție avea. Răspunsul primit este: „V-o dăm la Botoșani. Să mergeți la FSN la departamentul cu operele de artă, unde responsabil este Mircea Dinescu, aveți nevoie și de avizul lui. Mi-l amintesc pe domnul Valentin că iese și vine râzând către noi, cei care îl așteptam cu răspunsul. „O puteți lua. Descurcați-vă cu transportul, numai la turci la topit să nu ajungă!” Domnul Coșoreanu dă telefon la Ipotești pentru a obține un camion și îl obține, iar Eminescu ajunge la Botoșani.

Încep însă discuții neașteptate asupra amplasării ei, se ajunge la impas. Unii o voiau pe un deal la Ipotești, alții la biserica Uspenia din Botoșani”. Părintele Mihai începe rugăciuni de liniștire a lucrurilor, iar într-o noapte are un vis, citez din cele povestite și înregistrate:

„Eram pe un deal cu statuia și trebuia să trec o apă mare, un râu. Eram îngrijorat. În spate mă urmăreau mulți bărbați agitați, nemulțumiți. Și atunci am zis, Eminescu, acum ce facem? Am văzut cum statuii îi cresc dintr-o dată aripi mari, iar el mi-a spus hotărât „Trecem, prinde-te de ele!” Și am zburat cu Eminescu deasupra apei. Din momentul acela am avut pace în suflet, știam că lucrurile vor ieși din impas.

A doua zi domnul Valentin Coșoreanu vine bine dispus și îmi spune: „Obțineți o mașină și o macara, să o putem transporta.” Am fost la directorul de la Rețele electrice pentru mașină și macara și am primit aprobarea: „O aducem și o montăm, dar mai spre seară, fără vâlvă.” În zilele următoare a venit și presa. Au fost întrebări, comentarii. Unii au apreciat efortul de a-l avea și-n fața ochilor pe Eminescu, alții au considerat că nu se potrivește în decor. Însă de atunci cinstirea poetului național la Botoșani cu prilejul diferitelor festivități dedicate lui se face și aici, la biserica unde, conform documentelor de arhivă, a fost botezat.

Iar noi și urmașii noștri ne vom bucura să-l păstrăm pe Mihai Eminescu viu în amintire prin nemuritoarele versuri lăsate moștenire, dar și prin prezența statuii sale din curtea bisericii unde a fost botezat.”